

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 130 okt-nov 2012

UTGIVEN SEDAN 1981

www.slmk.org

I DETTA
NUMMER

Sjukvård ELLER *bomber*

DET HANDLAR OM PRIORITERINGAR

SVENSKA PENGAR OCH KÄRNVAPEN -
BANKERNA SVARAR PÅ VÅRA FRÅGOR

RAPPORT FRÅN ALMEDALEN

IPPNW'S VÄRLDSKONGRESS 2012
I HIROSHIMA

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN
Nobels fredspris 1985

Sjukvård eller bomber

- OM PENGAR OCH PRIORITERINGAR

Vilken vapenuppfinding är det som inte använts på 67 år, som är militärt totalt oanvändbar, och som kostar över 100 miljarder US-dollar per år att ha kvar? Rätt gissat, atombomben.

Spelar det då någon roll vad kärnvapnen kostar världen? Nej, tydligen inte för kärnvapenstaterna. Det krisartade läget för världsekonomin sedan flera år har inte avspeglats i kärnvapenbudgetarna. Kärnvapenstaterna tror på sina kärnvapen. De har ingen tanke på att släppa dem. Logiska argument biter inte. Kärnvapenkostnaderna ökar från år till år, synbarligen utan att begränsas av ekonomiska villkor.

Hur ska vi i anti-kärnvapenrörelsen förhålla oss till detta? Vad kan vi göra annat än att metodiskt och ihärdigt försöka återföra kärnvapenstaterna till vad verkligheten kräver, med de medicinska, humanitära och ekonomiska argument som vi sedan länge fört fram?

Tanken att ställa rustningskostnaderna mot världens egentliga behov är inte ny. Under Inga Thorssons ledning arbetade en expertgrupp fram en omfattande rapport om sambandet mellan nedrustning och utveckling, Thorsson-rapporten, som överlämnades till FN:s generalförsamling 1981.

Under 1980-talet och fram till senare delen av 90-talet utgav Ruth Leger Sivard med några års mellanrum uppdaterade versioner av 'World Military and Social Expenditures' som visade statistik på rustningskostnaderna och beräkningar av vilka angelägna behov pengarna skulle ha räckt till för.

Vic Sidel, en av veteranerna inom IPPNW, myntade i en artikel i The Lancet 1985 uttrycket "destruction before detonation" där han kontrasterade kärnvapenkostnaderna mot bristen på elementär hälsovård.

Hur mycket är 100 miljarder US-dollar? Storleksordningen kan illustreras genom att räkna ut vad summan skulle ha räckt till att köpa (alternativkostnad, 'opportunity cost'). Därigenom förtydligas också prioriteringarna. I en aktuell artikel "Nuclear weapons spending: a theft of public resources" resonerar Tim Wright, ICAN Australien, om detta.

FN:S MILLENNIEMÅL

1. Utrota extrem fattigdom och hunger
2. Garantera grundskoleutbildning för alla barn
3. Främja jämställdhet mellan könen och kvinnors egenmakt
4. Minska barnadödligheten.
5. Förbättra mödrhälsan.
6. Bekämpa hiv/aids, malaria och andra sjukdomar.
7. Säkra en hållbar utveckling
8. Utveckla ett globalt partnerskap för utveckling

Millenniemål nr 5, att minska den globala mödradödligheten (komplikationer till graviditet och förlossning) är det mål som har gått sämst framåt. Målet var att sänka den årliga mödradödligheten med tre fjärdedelar, räknat från 1990 års siffra som låg på över 540 000 dödsfall. Stora ansträngningar har gjorts och dödligheten har minskat med ungefär hälften på 20 år. Den senaste uppskattningen gällande år 2010 är strax under 290 000 döda (WHO). Det innebär 800 kvinnor per dag, ungefär en varannan minut. Merparten av dessa unga kvinnor skulle kunnat räddas om de haft tillgång till basal medicinsk förlossningsvård och familjeplanering.

SLMK:s ordförande Jan Larsson tjänstgjorde i somras som narkosläkare på ett landsortssjukhus i Pakistan. Han berättade lite om det när vi som deltog i SLMK:s styrelsemöte i augusti satt ute i den vackra sommarkvällen och pratade. Några ord han sade etsade sig fast i mitt minne: "Att ett nyfött barn dör, det kan man acceptera, det är sådant som händer hela tiden, och man kan få fler barn. Men att modern dör är en total katastrof för hela familjen." ❖

Meit Krakau

meit.krakau@slmk.org

I DETTA NUMMER

Pengar och kärnvapen är huvudtemat för detta nummer av LMK. Pengar verkar inte vara något problem för USA:s regering när det gäller att modernisera kärnvapnen – och inte heller för de andra kärnvapenstaterna. Men när det gäller att få fram de resurser som krävs för att uppfylla FN:s millenniemål, då saknas pengarna. Att minska mödrarmortaliteten i världen och uppfylla millenniemål nummer fem skulle kosta en bråkdel av vad stormakterna lägger ner på modernisering av kärnvapnen, framhåller Meit Krakau i detta nummers ledare. Ändå finns inte dessa pengar.

Vi hoppas dock att pengar ska bli ett problem för företag som tillverkar kärnvapen. Ett aktuellt ICAN-projekt syftar till att förmå banker att sluta investera i sådana företag. Josefin Lind och Klas Lundius har frågat fyra svenska storbanker hur de ser på dessa investeringar. Läs bankernas svar på sidan 6.

I år hölls IPPNW:s 20:e världskongress i Hiroshima. Kongressen föregicks av en "Students' Bike Tour" från Nagasaki till Hiroshima. Läs om denna, om utställningen Hibakusha Worldwide och annat från kongressen på sid 16.

Vi rapporterar även om ett möte med Nato i Bryssel, om SLMK-aktiviteter i Almedalen och om utdelningen av årets antiatombombsdiplom. Slutligen beskriver Meit Krakau hur ett envetet arbete gör att Mayors for Peace sakta växer i Sverige.

Jan Larsson
Ulf König

INNEHÅLL

- 6 SVENSKA PENGAR OCH KÄRNVAPEN - BANKERNA SVARAR PÅ VÅRA FRÅGOR
- 12 SLMK OCH ICAN PÅ PLATS I ALMEDALEN
- 16 IPPNW:S VÄRLDSKONGRESS 2012 I HIROSHIMA - RAPPORTER OCH KÅSERIER

- 4 NATO GÖR INGET FÖR ATT MINSKA SITT KÄRNVAPENBEROENDE
- 10 LÄR OM KÄRNVAPEN - EKONOMISPECIAL
- 11 UMEÅ MED I NÄTVERKET MAYORS FOR PEACE
- 14 HIROSHIMADAGEN 2012 - HENRIK SALANDER ÅRETS VINNARE AV SLMK'S ANTIATOMBOMBSDIPLOM
- 21 KLAUSULEN - EN BLOGG OM JAPANS ANTIKRIGSKLAUSUL
- 22 INTERNATIONELL UTBLICK
- 23 NOTISER
- 24 MEDLEMSSIDORNA - KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

FRAMSIDA:

"Poverty means that children like Kajal don't enjoy their basic human rights to grow up healthy and go to school."

http://www.worldvision.com.au/issues/Transforming_Lives___Child_Sponsorship/What_is_this_about_/Poverty_denies_children_their_basic_human_rig.aspx

Läkare mot Kärnvapen nr 130
oktober - november 2012
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 5 000 ex

Läkare mot Kärnvapen är en kvartalstidsskrift som ges ut av föreningen **Svenska Läkare mot Kärnvapen** i samarbete med **Danska Läkare mot Kärnvapen, Forskare och Ingenjörer mot Kärnvapen** och **Svenska Tandläkare mot Kärnvapen**.

Ansvarig utgivare: Jan Larsson
Linnég. 2 H, 753 32 UPPSALA
Tel 073-072 25 88
E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson, Ulf König, Josefin Lind, Pernilla Lundmark

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm | 0451-38 49 50

Layout: Gabriel Holmbom, egdesign.gabriel@gmail.com

Manus till nästa nr skickas till: Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av kansliet i Stockholm, adr se sid 25.

Tryckt på miljögodkänt papper.

UTGIVNINGSPLAN

Nr	Manusstopp	Distribution
131	1/12 -12	januari

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

NATO gör inget för att minska sitt kärnvapenberoende av Erik Wareborn, studentrepresentant

En delegation från IPPNW besökte i juni Natos huvudkontor i Bryssel för att diskutera Natos kärnvapendoktriner.

Delegationen bestod av Björn Hilt, Norge, Vladimir Garkavenko, Ryssland, Philippe de Salle, Belgien, Gunnar Westberg, Sverige, Arielle Denis, ICAN Schweiz, samt Alexandra Schou och Erik Wareborn, studenter från Danmark respektive Sverige. Vi mötte två representanter för Natos avdelning för nukleär policy. Det var ett i raden av möten mellan IPPNW och Nato som ägt rum under många år.

Mötet började med en diskussion av resultaten från toppmötet i Chicago i maj och innehållet i 'Deterrence and

Defence Posture Review'. DDPDR är en översyn av Natos ståndpunkter i avskräcknings- och försvarsfrågor som gjorts efter ett beslut på toppmötet i Lissabon 2010 och som publicerades i samband med Chicagomötet.

Inledningsvis uttryckte vi besvikelse över att inga stora förändringar gjorts för att minska Natos beroende av kärnvapen samt över att Nato fortsätter att betrakta kärnvapen som en central del i sina avskräcknings- och försvarsstrategier. En liten men positiv nyhet är att Nato har införlivat USA:s, Storbritanniens och Frankrikes doktrin om 'Negative Security Assurance', vilket innebär att kärnvapenfria stater som agerar i enlighet med NPT inte kommer att attackeras med kärnvapen. En annan nyhet är en vag formulering om att Nato är beslutet att skapa villkor för en värld utan kärnvapen. Däremot fastslås att Nato kommer att vara en nukleär allians så länge kärnvapen existerar i

världen.

Därefter övergick vi till att diskutera Natos planerade missilförsvarssystem. Det är ett system som Nato menar ska försvara alliansens stater mot yttre missilhot, till exempel från Iran, och som bland annat ska bestå av enheter i Polen och Turkiet. Vi uttryckte oro över ryssarnas uppfattning att systemet är riktat mot dem vilket skapar oro och ökar spänningarna mellan USA och Ryssland. I diskussionen hänvisade vi till en rapport som nyligen presenterats av general Cartwright, tidigare ansvarig för USA:s nukleära styrkor (se text på sidan 5).

Vi diskuterade därpå humanitära konsekvenser av kärnvapen. Efter en kort presentation av ICAN och den breda opinion ICAN representerar påtalade vi det viktiga skiftet från militär till humanitär säkerhet som håller på ske, bland annat i diskussionerna inom ramen för NPT. Vi hänvisade också

till den konferens om humanitära konsekvenser av kärnvapen som skall hållas i Norge nästa år och framförde förhoppningen att Nato kommer att medverka där.

Efter det presenterades den nypublicerade rapporten *Nuclear Famine: A Billion People At Risk* som visar att regionala kärnvapenkonflikter har globala konsekvenser (se text till höger). Vi överlämnade denna rapport som tydligt visar att konsekvenserna av kärnvapen är globala och att nationella eller regionala försvar därmed inte är tillräckliga. På basis av det framförde vi åsikten att det ligger i Natos intresse att verka för förbud och nedrustning av kärnvapen globalt, både för att minska riskerna för humanitära katastrofer och för att

På basis av det framförde vi åsikten att det ligger i Natos intresse att verka för förbud och nedrustning av kärnvapen globalt

höja säkerheten för befolkningarna i Natos medlemsländer.

Därefter överlämnades Röda Korsets och Röda Halvmånens rapport från 2011 som uppmanar stater att verka för förbud mot och nedrustning av kärnvapen på basis av de humanitära katastrofer som användandet skulle ge upphov till, bland annat genom att infrastrukturen för vård och hälsa skulle slås ut.

Till slut summerade vi mötet och underströk vikten av dialog för att lära, skapa gemensam förståelse och finna gemensamma lösningar för att verka för nedrustning med bibehållen säkerhet. Det var ett möte med öppna diskussioner och vi fick känslan av att det finns intresse, åtminstone från vissa av Natos medlemsländer, att på sikt minska beroendet av kärnvapen och att verka för alternativa metoder för säkerhet. ❖

RAPPORTEN NUCLEAR FAMINE

A Billion People at Risk – Global Impacts of Limited Nuclear War on Agriculture, Food Supplies, and Human Nutrition visar att även regionala kärnvapenkonflikter har globala konsekvenser. Rapporten är framtagen av IPPNW och publicerades i april i år.

Rapporten bygger på ett scenario med en lokal kärnvapenkonflikt mellan Indien och Pakistan med ett hundratal stridspetsar på 15 kiloton. Bortsett från de omedelbara humanitära katastrofala konsekvenser en sådan konflikt skulle ha, skulle eldstormar leda till att stora mängder sot spreds i troposfären vilket skulle förändra solstrålarnas förmåga att nå jorden. Det skulle över en tioårsperiod sänka temperaturen 1,25 grad Celsius globalt. Utöver de väder- och klimatförändrande effekterna, skulle förutsättningarna för jordbruk och livsmedelsproduktion förändras. Två studier visar att livsmedelsproduktionen i USA och Kina skulle minska med ungefär 10 procent på tio års sikt, vilket skulle innebära risk att dö av svält för den knappa miljard människor som redan idag har begränsad tillgång till mat. Det skulle också leda till kraftigt höjda matpriser med risk för nya konflikter och kaos på marknader världen över.

GENERAL CARTWRIGHTS INSIKT

När generaler blir pensionerade blir de fria att kritisera den strategi de tidigare var skyldiga att försvara. General Lee Butler, chef för USA:s strategiska kärnvapen i början av nittioalet, berättade att det var först när han som chef satte sig in i kärnvapenstrategin som han insåg hur orimlig den var. När han avgått drev han en kraftfull kampanj för amerikanskt ledarskap i kärnvapenedrustningen.

General James Cartwright var chef för USA:s kärnvapenstyrkor under president Georg W. Bush. Nu har han för organisationen Global Zero lett en utredning som skrivit en rapport om kärnvapenedrustning. Rapporten och diskussionen om den summeras här.

Cartwright har förstått grunden för ryssarnas oro över den amerikanska kärnvapenstrategin: De ryska ledarna anser att USA har eller står mycket nära en 'First Strike Capability'. Det innebär att USA skulle i en överraskande attack kunna slå ut den allra största delen av de ryska kärnvapnen. De som återstår skulle skjutas ner av missilförsvaret. Endast enstaka ryska kärnvapen skulle nå sina mål. Ryssland har inte motsvarande förmåga. Amerikanerna vet (nästan) alltid var de fåtaliga ryska kärnvapenbärande ubåtarna befinner sig och de kan snabbt slås ut. Ryssarna vet inte var de amerikanska ubåtarna befinner sig.

För att ta bort den ryska fruktan för en 'First Strike' föreslår General Cartwrights rapport att USA och Ryssland skall genomföra stora nedskärningar i sina strategiska kärnvapenarsenaler, med omkring 80 % över en tioårsperiod.. Vidare skall missilförsvaret dras bort från gränsen till Ryssland samt utvecklas i nära samarbete med ryssarna. Cartwright anser att kärnvapnen inte skall befinna sig i omedelbar avfyrningsberedskap, 'Hair Trigger Alert', utan laddningarna och missilerna skall förvaras separat.

Cartwrights insikter och förslag borde utgöra grunden för Natos kärnvapenstrategi!

Rapporten: <http://dl.dropbox.com/u/6395109/GZ%20US%20Nuclear%20Policy%20Commission%20Report.pdf>
Diskussion: <http://armscontrol-now.org/2012/05/24/cartwrights-disarming-approach-to-missile-defense/>

Artikelserien fortsätter...
Svenska banker svarar på frågor om

SVENSKA PENGAR i kärnvapenproduktionen

Av Josefin Lind och Klas Lundius

Svenska Läkare mot Kärnvapen har arbetat med att lyfta och diskutera svenska bankers lån till och investeringar i kärnvapenproducerande företag sedan rapporten "Don't Bank on the Bomb" släpptes av ICAN i mars i år.

Vi har skrivit brev och träffat alla de fyra berörda bankerna, Swedbank, Handelsbanken, SEB och Nordea. Det har varit intressanta diskussioner och kunskapsnivån om kärnvapen har varit relativt hög även om de flesta har uttryckt hur svårt de tycker att det är att ta ställning

i frågan. De aspekter som bankerna har lyft fram i våra diskussioner är att företagets inblandning i kärnvapenindustrin endast utgör en begränsad andel av verksamheten, att det är svårt att veta var gränsen ska gå för att klassas som kärnvapenproducent och att de inte har ett tydligt mandat att ta ställning i frågan då det inte finns något lika tydligt internationellt förbud mot kärnvapen som det gör med till exempel klustervapen.

Det hela kulminerade i ett rundabordssamtal

om frågan som vi deltog i tillsammans med Svenska Röda Korset och Utrikesdepartementet. Som arrangör för samtalen stod Ethix SRI Advisors.

Här lämnar vi utrymme för bankerna att med egna ord berätta om sin syn på lån till och investeringar i kärnvapenindustrin, så att du som kund

”

Här lämnar vi utrymme för bankerna att med egna ord berätta om sin syn på lån till och investeringar i kärnvapenindustrin

vet var just din bank står i frågan.

Vi kommer att fortsätta ha en dialog med bankerna och följa upp med dem vad som händer framöver. Under tiden är det upp till dig som kund att prata med din bank, eller skriva ett brev om att du är oroad över att dina pengar kan gå till kärnvapenindustrin och att du vill se en förändring av detta. Det är nämligen något som alla banker har uppmuntrat – att kunder tydligt tar ställning – och det gör deras ställningstagande så mycket enklare!

LMK FRÅGAR – NORDEA SVARAR

Vi har förstått att Nordea har dragit tillbaka alla investeringar i företag som är involverade i kärnvapenproduktion och -modernisering, stämmer det?

– Det stämmer, i april i år beslutade vi att utesluta företag som är direkt involverade i produktion eller utveckling av kärnvapen och direkt relaterade vapensystem.

Kan ni berätta lite mer om omfattningen av detta och vad det innebär i praktiken?

– Sedan vi 2007 implementerade en ny policy för ansvarsfulla investeringar så granskar vi halvårsvis alla fonder för att

Varför bestämde ni er för att starta en utredning i frågan om just kärnvapen?

– Diskussionerna uppkom i samband med att normen kring klustervapen introducerades. Frågan aktualiserades av en debatt i Norge i slutet av förra året angående relaterade vapensystem och vi beslöt att lyfta frågan.

Vem tog detta initiativ?

– Initiativ till utredningen togs av kommittén för ansvarsfulla placeringar.

Hur påverkas Nordeas kunder av detta?

– Beslutet resulterade i att åtta bolag avyttrades, vilket vi inte tror kommer att påverka avkastningen i fonderna. Vi anser varken att klustervapen eller kärnvapen är ansvarsfulla och hållbara

om de frågor de finner viktiga.

Vilken roll ser ni att vi som intresseorganisation har i frågan, hur kan vi påverka de andra bankerna – och er att ytterligare skärpa er policy?

– Att kontinuerligt driva en konstruktiv dialog med oss och med andra i branschen, antingen i enskilda men även i gemensamma forum.

Hur ser ni på framtiden, tror ni att vi kommer att se en svensk lagstiftning mot att investera i kärnvapenrelaterade företag eller vilka initiativ tror ni kommer att komma framöver?

– Eventuell svensk lagstiftning är en politisk fråga som vi inte kan kommentera. En tydlig FN-norm i linje med den som beslutats för klustervapen skulle öka

”VI ANSER VARKEN ATT KLUSTERVAPEN ELLER KÄRNVAPEN ÄR ANSVARSFULLA OCH HÅLLBARA PRODUKTER” NORDEA

kontrollera att bolagen vi äger aktier i inte bryter mot exempelvis internationella konventioner.

En sådan konvention är förbudet mot utveckling och produktion av klustervapen och vi har sedan det infördes 2008 inte några innehav i sådana bolag. Nu har vi gått ett steg längre och sålt alla innehav i bolag som är direkt involverade i produktion eller utveckling av kärnvapen och direkt relaterade vapensystem, trots att det inte finns någon internationell konvention eller regel som förbjuder detta.

Vad har ni fått för feedback, från exempelvis kunder, konkurrenter och allmänheten?

– Flera organisationer och kunder har varit positiva till att vi skärper vår policy.

Vilken process ledde fram till att detta beslut togs och under hur lång tid har ni arbetat med detta?

– Frågan har framförallt drivits i Norge och vi har där haft flera möten med norska organisationer. Efter att vi utrett frågan togs beslutet under våren av Nordeas kommitté för ansvarsfulla placeringar.

produkter och anser därför inte att det är bolag vi ska investera i.

I oktober 2011 uppmärksammade Norska Röda Korsets ungdomsförbund att Norska Nordea investerade i kärnvapen, kort därefter meddelade Nordea Norge att alla investeringar har dragits tillbaka. Var Norska Röda Korsets ungdomsförbunds aktioner del i att detta beslut togs?

– Norska organisationer har varit aktiva i frågan och vi har haft en bra dialog under flera år. Beslutet togs i april och har verkställts under sommaren, vi har därefter kommunicerat beslutet till våra kunder via kundtidningar.

Vad är er uppmaning till de andra bankerna som ännu inte tagit samma beslut som ni har tagit?

– Vårt beslut gällande kärnvapen är taget med utgångspunkt från våra värderingar och vi har inga kommentarer till andra aktörers policy.

Vad kan våra medlemmar, som kunder i banker som ännu inte har tagit detta steg göra för att påverka?

– Alla bör föra en dialog med sin bank

den internationella fokusen på frågan, ett sådant beslut skulle även påverka investerare på en global nivå.

Klargörande angående Nordeas policy för kredithantering och kärnvapen:

I vår kredithantering identifierar och analyserar vi miljömässiga, sociala och politiska risker. De aspekterna är en integrerad del av våra kreditgivning. Våra kreditanalytiker använder två specifika verktyg, Environmental Risk Assessment Tool (ERAT) och Social and Political Risk Assessment Tool (SPRAT). Verktygen och processen bygger på allmänt erkända standarder som Nordea anslutit sig till såsom FNs Global Compact, FNs miljöprinciper för finansiella företag (UNEP FI) och Ekvatorprinciperna. Enligt våra riktlinjer strävar vi inte att delta i ny finansiering av kärnvapenproducerande företag.

Flertalet större krediter kräver samarbete mellan banker som gemensamt står för riskerna i varierande grad och där samtliga följer de vedertagna internationella riktlinjerna. En tydlig FN norm i linje med den som beslutats om klustervapen skulle underlätta. ❖

LMK FRÅGAR – SWEDBANK SVARAR

Har er bank tagit någon policy eller något beslut kring investeringar i och kreditgivning till företag som tillverkar, moderniserar eller underhåller kärnvapen?

– Swedbank utför, på hemmamarknaderna Sverige, Estland, Lettland och Litauen, en hållbarhetsanalys vid kreditgivning till företag. Hållbarhetsanalysen berör frågor kring bland annat mänskliga rättigheter, miljö etc. Detta är ett sätt att identifiera och förebygga hållbarhetsrisker i dialog med våra

Uteslutande av kärnvapenrelaterade bolag har diskuterats

SWEDBANK

kunder. På så sätt hoppas vi kunna minska vår egen samt våra kunders risk, samtidigt som vi ökar medvetenheten om frågorna bland våra företagskunder. Swedbank har även en kreditpolicy som fastslår att koncernen aktivt ska avstå från kreditaffärer som inte ligger i linje med bankens policies angående socialt ansvar och etik eller som av annan anledning riskerar att negativt påverka koncernen.

Som ett första steg att ytterligare stärka arbetet med mänskliga rättigheter har en koncernövergripande MR-policy arbetats fram. Banken har även en koncernövergripande strategi för mänskliga rättigheter. Nästa steg i detta arbete blir att titta på specifika sektorer och att eventuellt reglera våra relationer med olika branscher i ståndpunktsdokument eller branschriktlinjer. Vi tittar bland annat just nu på att eventuellt skapa koncernövergripande interna riktlinjer gällande affärer med vapenindustrin i stort. Vi kommer att göra en analys av hur vi arbetar idag och se om vi, utöver vårt nuvarande arbetssätt och riskanalys, skulle behöva ytterligare förtydliganden eller riktlinjer gällande affärer med branschen. Där kommer vi i så fall även förhålla oss till icke diskri-

minerande vapen och massförstörelsevapen, som till exempel kärnvapen.

Swedbank Robur (Swedbanks helägda dotterbolag) har sedan flera år tillbaka fattat beslutet att inte investera i bolag som utvecklar eller tillverkar personminor eller klusterbomber. Detta beslut gäller Swedbank Roburs alla fonder. För hållbarhetsfonder har Swedbank Robur nollrestriktion för investering i alla vapen och en restriktion att bolag som tillverkar krigsmaterial bara får göra det till en marginell del av omsättningen (max 5 procent). I Swedbank Roburs hållbarhetsfonder är alltså bolag med koppling till kärnvapen uteslutna. Uteslutande av kärnvapenrelaterade bolag har diskuterats för Swedbank Roburs alla fonder men omfattas inte av beslutet som togs 2009 gällande personminor och klusterbomber eftersom den legala statusen då (liksom nu) skiljde sig åt mellan personminor/klusterbomber respektive kärnvapen.

Vad skulle den här typen av uteslutande av företag som tillverkar, moderniserar eller underhåller kärnvapen ge er som bank för positiva respektive negativa effekter?

– Ett koncernövergripande uteslutande av kärnvapen skulle ha marginell påverkan på våra befintliga affärsrelationer i och med att vi har en mycket liten exponering mot bolag inom denna bransch. Dock skulle det innebära ett ställningstagande som går hand i hand med Swedbanks övriga ambitioner och arbetssätt inom arbetet med att respektera mänskliga rättigheter.

Vilket är ert bästa råd till våra medlemmar tillika era kunder som oroas över vad deras pengar investeras i?

– Swedbank har en lång historia av socialt ansvar och våra kunders åsikter och synpunkter är av största vikt för oss. Vi välkomnar därför alla våra kunder att höra av sig till oss om de har frågor eller funderingar kring vårt arbete med socialt ansvar och hållbarhet. För de kunder som inte önskar exponering mot vapenindustrin rekommenderas Swedbank Roburs hållbarhetsfonder. ❖

SVAR FRÅN SEB PÅ FRÅGOR FRÅN LMK

Inom SEB arbetar vi med hållbarhetsfrågor utifrån ett helhetsperspektiv. Arbetet är långsiktigt och ska gälla alla delar av banken och för alla marknader där SEB finns. Beslut när det gäller socialt och miljömässigt ansvar ska genomsyra hela vår verksamhet. Vårt arbete grundar sig på internationella konventioner och riktlinjer såsom FN:s Global Compact, FN:s Principer för ansvarsfulla investeringar, FN:s Miljöprogram för den finansiella sektorn (UNEP FI) och Ekvatorprinciperna.

Ett kontinuerligt arbete pågår för att policies och riktlinjer ska reflektera förändringar i omvärlden. En viktig del av den strategi vi beslutade 2009 var att utveckla koncerngemensamma ställningstaganden för utvalda branscher. Inledningsvis har vi valt områden och branscher där det finns många miljömässiga och sociala aspekter som är relevanta för vår affärsverksamhet.

Vår branschpolicy för vapen och försvarsindustrin bygger på internationella konventioner SEB

Idag har vi tre koncerngemensamma ställningstaganden. De gäller barnarbete, klimatförändringar och sötvatten. Utöver det har vi sex branschpolicies som rör fossila bränslen, förnyelsebar energi, gruv- och metallindustrin, skogsbruk, sjöfart samt vapen och försvarsindustrin.

Vår branschpolicy för vapen och försvarsindustrin bygger på internationella konventioner, riktlinjer och standarder. Till det kommer våra egna gränsdragningar. När det gäller vapenindustrin innebär det bland annat att vi tar tydlig ställning mot klusterbomber, anti-personella minor, biologiska och kemiska vapen, och ammunition bestående av utarmat uran.

I analyserna inför finansierings- och investeringsbeslut granskar vi hur

FOTO: MATILDA ÖHLIN KNUTSSON

RUNDBORDSSAMTAL Svenska Röda Korsets ordförande Eva von Oelreich hälsar deltagarna till ett rundabordssamtal om frågan välkomna. Vi deltog tillsammans med Svenska Röda Korset och Utrikesdepartementets Icke-spridning och nedrustningsenhet och mötet arrangerades av Ethix SRI Advisors. Flera representanter från olika banker och pensionsfonder deltog på mötet.

det aktuella företaget följer relevanta, internationella konventioner, riktlinjer och standarder. Det gäller inte minst vapen och försvarsindustrin där vi noga följer diskussionerna inom FN och EU. Beträffande eventuella beslut avseende företag som tillverkar, moderniserar eller underhåller kärnvapen handlar det främst om ickespridningsavtalet men även internationell humanitär rätt. I dagsläget exkluderar vi inte per automatik företag som har någon kärnvapenrelaterad verksamhet, vi gör en bedömning från fall till fall.

Som ett led i vårt arbete att ständigt utveckla vårt hållbarhetsarbete gör vi nu en utvärdering av våra branschpolicies, vilket kan resultera i revideringar. Eventuella förändringar kräver en noggrann analys av potentiella konsekvenser, negativa och positiva. Utgångspunkten är att hela SEB koncernen ska ha en gemensam ståndpunkt varför många berörda delar av banken är involverade i arbetet. Vi ska långsiktigt stå för våra åtaganden gentemot kunderna och veta vilka konsekvenser våra beslut får. Vår utvärdering måste därför få ta tid och det är för tidigt att svara på frågor om specifika

konsekvenser.

För den som vill investera utifrån särskilda hållbarhetskriterier har vi flera fonder att välja på. Det är fonder som bland annat utesluter företag med huvudsaklig verksamhet inom vapenindustrin, och företag med anknytning till kärnvapentillverkning. En förteckning över fonderna finns i SEB:s kurslista under rubriken etiska fonder. Några exempel är SEB Etisk Global Indexfond, SEB Etisk Globalfond, SEB Etisk Europafond, SEB Etisk Sverige-fond. ❖

LMK FRÅGAR – HANDELSBANKEN SVARAR

Har er bank tagit någon policy eller något beslut kring investeringar i och kreditgivning till företag som tillverkar, moderniserar eller underhåller kärnvapen?

– För investeringar, alltså till exempel innehav i bankens aktiefonder, följer Handelsbanken FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI). Handelsbanken har en ägarstyrningspolicy för sina fonder som i sin tur bland annat

innehåller en policy för ansvarsfulla investeringar vad gäller miljö, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, korruption samt kontroversiella vapen. Samtliga fonder analyseras regelbundet, bland annat för att identifiera bolag vars verksamhet kränker de grundläggande värderingar som är fastlagda i bankens policy för ansvarsfulla investeringar. Analysarbetet görs inom ramen för förvaltningen och med hjälp av Ethix SRI Advisors som är experter på ansvarsfulla investeringar. Under 2011 tog Handelsbanken Fonder upp särskilda avvikelser från internationella normer med ett tiotal bolag där en dialog har inletts. Dialog och samarbeten med andra placerare, samt att många av dessa anslutit sig till samma riktlinjer, ger förutsättningar för att påverka företag både vad gäller vilken verksamhet de har samt hur den hanteras.

När det gäller kreditgivning är en grundläggande förutsättning att den verksamhet som eventuellt ska finansieras uppfyller alla myndighetskrav när det gäller till exempel miljöfrågor och övriga hållbarhetsfrågor. Att inte riktlinjerna när det gäller de aspekter på kreditgivning som aktualiseras av era

frågor är lika omfattande som för hur kundernas pengar placeras, alltså investeringar, visar att det här är en fråga som det kan finnas skäl att titta närmare på.

Vad skulle den här typen av uteslutande av företag som tillverkar, moderniserar eller underhåller kärnvapen ge er som bank för positiva respektive negativa effekter?

- I begreppet banksekretess ingår att en bank aldrig kommenterar vem som är kund, eller vem som inte är kund. Med detta sagt kan ändå konstateras att den här frågan berör tänkbara affärer som inte skulle ha mer än ytterst marginell påverkan på bankens ekonomiska resultat. När det gäller positiva eller negativa effekter avstår vi från att spekulera, bland annat av skäl som nämns nedan.

Vilket är ert bästa råd till våra medlemmar tillika era kunder som oroas över vad deras pengar investeras i?

- Den kund som vill följa de råd och krav på ansvarsfulla placeringar som finns har ingen lätt uppgift eftersom det finns en allt bredare flora av till exempel intresseorganisationer (som kan handla om arbetsvillkor, barns rättigheter, arbetsmiljö, krigsmateriel, råvaror, politisk styrning och så vidare) som med kraft, energi och kunskap argumenterar för sina frågor. Slutsatserna från dessa

organisationer är inte entydiga - ett bolag kan "svartlistas" för sin verksamhet av en organisation medan en annan, trots kanske liknande inriktning, inte gör det. Därför är det bra att till exempel PRI finns - och med över 900 kapitalförvaltare, -ägare och andra

ju starkare intressen en organisation har bakom sig, desto större möjligheter att påverka **HANDELSBANKEN**

intressenter som undertecknat dessa principer finns det förutsättningar för att påverka bolag och driva på förändringar. Vägen till påverkan har på det här området gått via samverkan för att kunna sätta ett större tryck på det man vill åstadkomma. Även om det förstås finns undantag är en generell tumregel att ju starkare intressen en organisation har bakom sig, desto större möjligheter att påverka, och ju mer uppdelad, eller kanske rentav splittrad, desto mindre påverkansmöjligheter.

Några andra initiativ som Handelsbanken undertecknat/samarbetar med är FN:s Global Compact när det gäller mänskliga rättigheter och ansvarsfullt företagande enligt tio principer grun-

dade på internationella konventioner, FN:s miljöprogram UNEP FI, Internationella Handelskammarens (ICC) program för miljöåtaganden, barns rättigheter enligt World Childhood Foundation och ECPAT mot sexuell exploatering av barn.

En fondplacering kan också alltid hitta sin fonds innehav i de rapporter som fondbolagen publicerar vid flera tillfällen per år. För den enskilda kund som inte har tid och kanske inte heller lust att sätta sig in i vad varje bolag gör, bör det

vara en genväg att i så fall titta på vilka krav som till exempel PRI satt upp och som ju då till exempel Handelsbanken förbundit sig att följa/verka för.

Handelsbanken erbjuder också fonder med särskild placeringsinriktning ("etiska fonder") vilka utesluter investeringar i företag som är inblandade i krigsmateriel (5% omsättningsgräns), gäller även kärnvapen.

Den som vill veta mer om Handelsbankens arbete med ansvarsfulla investeringar kan ta del av bankens Hållbarhetsredovisning som finns tillgänglig på Handelsbanken.se/ir. ❖

LÄR OM KÄRNVAPEN

KÄRNVAPEN & EKONOMI

Materialet i sin helhet hittar du på www.laromkarnvapen.se

Lär om Kärnvapen är ett webbaserat informationsmaterial framtaget av Svenska Läkare mot Kärnvapen. Materialet djupdyker i kärnvapenfrågan och är uppdelat tematiskt och finns i dagsläget på svenska, engelska och norska med en kortare version på ryska. Vi reviderar kontinuerligt materialet tillsammans med Norske Leger mot Atomvapen och Forskare och Ingenjörer mot Kärnva-

pen. I detta nummer av Läkare mot Kärnvapen introducerar vi kapitlet om ekonomi, materialet i sin helhet hittar du på www.laromkarnvapen.se.

Vad gäller ekonomin bakom kärnvapen är det mycket som är hemligt. Den offentliga informationen om kostnader för dagens kärnvapenarsenaler är mycket begränsad, även i länder där medborgarna har tillgång till siffrorna i

statsbudgeten. Ofta döljs utgifterna för kärnvapen under svårtolkade rubriker eller är fördelade på poster inom flera departement.

Det finns dock en hel del beräkningar gjorda av forskare om vad kärnvapen kostar samhället. ICAN uppskattar att kärnvapenstaterna spenderade nästan 105 miljarder US-dollar på kärnvapen under 2011, det blir cirka 12 miljarder US-dollar i timmen. Det är över 10 000 gånger mer än FN:s nedrustnings- och icke-spridningsbudget.

I materialet kan du också hitta jämförelser med vad pengarna skulle ha kunnat räcka till istället, till exempel att nå FN:s millenniemål.

Umeå med i nätverket Mayors for Peace!

Vid fullmäktigemötet den 24 september togs beslut om att Umeå kommun ska ansluta sig till Mayors for Peace (M4P). Grattis till er i lokalgruppen i Umeå som länge stretat med den här frågan!

Följande 26 kommuner har nu anslutit sig: Berg, Bollnäs, Borlänge, Flen, Göteborg, Härnösand, Kil, Laxå, Leksand, Lindesberg, Ljusdal, Malå, Malmö, Munkedal, Mörbylånga, Nordanstig, Norrköping, Orsa, Orust, Ovanåker, Sollefteå, Stockholm, Umeå, Ånge, Örebro och Örnsköldsvik.

I Gävle kommun ligger ett medborgarförslag om anslutning till Mayors for Peace och väntar på behandling. Även i Uppsala pågår arbete med sikte på att få fram en motion i kommunfullmäktige till hösten.

Globalt är över 5 400 städer/kommuner med, spridda i alla bebodda världsdelar. Bland dem finns åtskilliga storstäder, t.ex. London, Paris, Berlin,

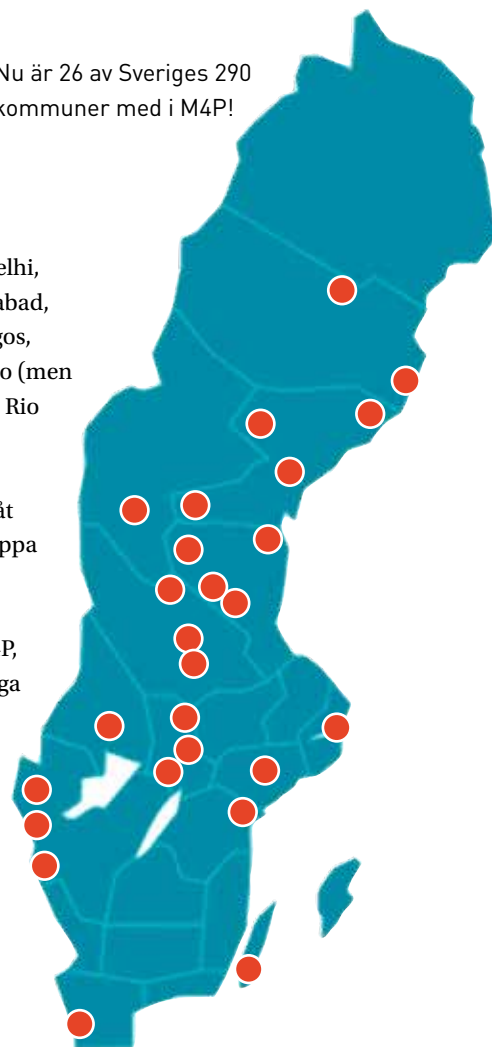
Madrid, Rom, Moskva, Jerusalem, Delhi, Mumbai (Bombay), Calcutta, Hyderabad, Karachi, Lahore, Beijing, Jakarta, Lagos, Durban, Melbourne, Sydney, Chicago (men inte New York och inte Washington), Rio de Janeiro.

Medlemsstäderna, tillsammans över 1 miljard människor, ger tyngd åt det civila samhällets önskan att få slippa kärnvapenhotet.

Om du som läser detta bor i en kommun som ännu inte är med i M4P, och om du har möjlighet att själv lägga ner några få timmars arbete på att fungera som kontaktperson på din ort, eller om du känner någon på orten som skulle kunna vara kontaktperson – hör av dig till mig! Jag försöker sprida M4P till fler kommuner!

Meit Krakau
meit.krakau@slmk.org

Nu är 26 av Sveriges 290 kommuner med i M4P!

Vill du veta mer?

ARTIKLAR

“World spending on nuclear weapons surpasses \$ 1 trillion per decade.” Juni 2011. Kärnvapenstaternas militärutgifter och kärnvapenkostnader år 2010 och 2011 redovisas. www.globalzero.org/en/page/cost-of-nukes

How to Save a Quarter of a Trillion Dollars. Aug 2011 Lawrence Wittner. <http://peaceandhealthblog.com/2011/08/10/quarter-of-a-trillion>

Nuclear security Spending: Assessing Costs, Examining Priorities. 2009.

Stephen I. Schwartz, Deepti Choubey. <http://www.carnegieendowment.org/2009/01/12/nuclear-security-spending-assessing-costs-examining-priorities/1v15>

Nuclear weapons spending: a theft of public resources. Okt 2011.

Tim Wright, ICAN Australien. www.icanw.org/files/ICAN-DisarmamentDevelopment.pdf

How would you spend \$105 billion to make the world safer? Nov 2011

Tim Wright, ICAN Australien. <http://icanact.ning.com/profiles/blogs/how-would-you-spend-105-billion-to-make-the-world-safer>

BÖCKER

Atomic Audit. The Costs and Consequences of U.S. Nuclear Weapons since 1940. Författare: Stephen I. Schwartz 680 sidor. Utgiven 1998 av The Brookings Institution, Washington DC, USA.

Audit atomique. Le coût de l'arsenal nucléaire français 1945 – 2000. Författare: Bruno Barillot. På franska. 374 sidor. Utgiven 1999 av Centre de Documentation et de Recherche sur la Paix et les Conflits, France.

Nuclear Weapons: At What Cost? Författare: Ben Cramer. 171 sid. Utgiven 2009 av International Peace Bureau, Switzerland.

FOTO: GABRIEL HOLMBOM

Almedalen 2012

Av Åsa Lindström

Almedalen, en sommarvecka i Visby, där lobbyister, politiker, ideellt engagerade trängs med varandra och armbågas för att vifta mest med sina broschyrer och högst basunera ut sitt budskap. Vem pallar egentligen det trycket?

Det åkte vi till Gotland för att ta reda på. En solig eftermiddag mitt i Almedalsveckan genomförde vi en aktion på Donners plats, mitt i den

opinionsbildande smeten. Vi ställde upp två stationer där vi erbjöd blodtrycksmätning och en pratstund kring vikten av förebyggande hälsoarbete såväl mot hjärt- och kärlsjukdom som mot kärnvapen. Intresset var stort och snart ringlade köerna till blodtryckstationerna långa. Under tiden gick några av oss runt på torget och samtalande med förbipasserande och köande om kärnvapen och varför vi arbetar mot dem. Under aktionen på Donners plats fick vi stor hjälp av IKFE, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, som ingår i ICAN Sverige och ställde upp med folk som gick runt och pratade kärnvapen. Ett par gånger under veckan genomförde vi också i Almedalsparken lite spontana och mindre aktioner med blodtrycksmätning och kärnvapeninformation.

Alla som stannade till och mätte blodtrycket fick förstås med sig en flyer med sitt blodtryck noterat och kort information om kärnvapen. Många visade genuint intresse och nyfikenhet för vårt arbete. För dom som visade större intresse berättade vi mer om arbetet för att avskaffa kärnvapen och om ICAN.

”

Vi ställde upp två stationer där vi erbjöd blodtrycksmätning och en pratstund kring vikten av förebyggande hälsoarbete

FOTO: JOSEFIN LIND

Att få sitt blodtryck mätt visade sig vara mycket populärt. Många är de Almedalsbesökare som har fått sitt blodtryck kontrollerat och samtidigt fått veta lite om arbetet mot kärnvapen och förhoppningsvis insett vikten av förebyggande hälsoarbete. ❖

FOTO: GABRIEL HOLMBOM

FOTO: JOSEFIN LIND

ICAN i Almedalen

Av Pernilla Lundmark

Under årets Almedalsvecka var ICAN representerat med ett kampanjteam som bland annat bestod av tre medlemmar från Svenska Läkare mot Kärnvapen. Dessutom deltog Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) under vår huvudaktion på Donners plats i centrala Visby under onsdagen, veckans mest välbesökta dag (se artikel av Åsa Lindström på sid 12)

GÖR KÄRNVAPEN OSS SÄKRARE?

Josefin Lind, informationsansvarig på Läkare mot Kärnvapen samt medlem i ICAN:s internationella styrgrupp, satt i panelen under seminariet "Gör kärnvapen oss säkrare?" på Säkerhetspolitiskt sommartorg. Där lyfte hon fram behovet av ett globalt förbud för att komma åt kärnvapenproblemet och beskrev

”

ICAN tog tillfället i akt att fråga partierna hur de verkar för kärnvapenedrustning samt hur de ställer sig till ett förbud mot kärnvapen.

vilken fara dagens kärnvapen utgör för vår planet. Samtalet modererades av Linda Åkerström (FN-förbundet). Övriga paneldeltagare var Dick Clomén (Röda Korset) och Lina Grip (SIPRI).

SÄKERHETSPOLITISKT FÖRSNACK MED PARTIENA

Inför varje partiledardag arrangerade Säkerhetspolitiskt Sommartorg ett "Säkerhetspolitiskt försnack" med en representant för varje parti. ICAN tog tillfället i akt att fråga partierna hur de verkar för kärnvapenedrustning samt hur de ställer sig till ett förbud mot kärnvapen. Medan Vänsterpartiet slog fast sin linje att kärnvapen "bara är av ondo" och ska "skrotas rakt av", så förespråkade Folkpartiet realism framför naivitet gällande de förhoppningar vi

kan ha på nedrustningsprocessen som beskrevs som trög och långsam.

Försvarsminister Karin Enberg (M) bekräftade att kärnvapenarsenalerna i allra högsta grad utgör ett stort säkerhetshot men framhöll att de som måste gå först i en nedrustningsprocess är kärnvapenstaterna själva.

Du kan läsa svaren från Miljöpartiet, Moderaterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Folkpartiet i sin helhet på www.icanw.se ❖

Hiroshimadagen 2012

Manifestation för fred och nedrustning i Storkyrkan

Av Leonore Wide

För sjunde året i följd uppmärksammades Hiroshimadagen i Storkyrkan i Stockholm. Ett sjuttioal personer lyssnade till engagerade tal av Lena Asplund, riksdagsledamot (M), som nyligen besökt Hiroshima, Gunnar Westberg, Läkare mot Kärnvapen, samt domkyrkokaplan Kristina Ljunggren. Åsa Lindström överlämnade SLMK:s Anti-atombombsdiplom för 2012 för betydande insatser i arbetet för en kärnvapenfri värld till Henrik Salander, diplomat och ledamot av Kungliga Krigsvetenskapsakademien. Musik framfördes av Joakim Laksov, cello, och Martin Blomquist orgel.

Arrangörer var Svenska Läkare mot Kärnvapen och Stockholms domkyrkoförsamling

Fredsmöten på Hiroshimadagen 2012 i Göteborg

Av Monica Engwall

Vid två möten i Göteborg hedrades minnet av offren för de två atombombarna mot Hiroshima och Nagasaki. Båda mötena arrangerades av Yrkesgrupper mot Kärnvapen och övriga till nätverket Fredsam knutna organisationer.

På förmiddagen stod Allégårdens pensionärsförening som medarrangör. Huvudtalare där var Stina Harring, som just gått ut 9:an och i grundskolan arbetat med ett toleransprojekt och skrivit en uppsats om förintelsen av judar under andra världskriget. Hon berättade

Åsa Lindström från Svenska Läkare mot Kärnvapens styrelse delar ut 2012 års Anti-atombombsdiplom till Henrik Salander i Storkyrkan i Stockholm.

FOTO: GABRIEL HOLMBOM

tade om sina intryck från ett studiebesök i förintelseläget Majdanek. "Vi måste alla arbeta med våra omedvetna fördomar för att något som förintelsen aldrig mer skall kunna hända" menade hon.

På kvällen ägde fredsmötet rum i Fredslunden i Vasaparken. Dessa möten brukar avslutas med kaffe i Vasakyrkans församlingshem, gudstjänst i kyrkan för dem som vill delta och klockringning kvart över åtta. På grund av det ihållande regnet tvangs mötet i sin helhet flytta till församlingshemmet. Huvudtalare var Marie Demker, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet. Hennes tal hade rubriken "Demokratins ansvar för freden - mellan stater och inom stater" och utgick från de ofta våldsamma övergångarna från diktatur till demokrati vi sett under de senaste årtiondena.

- Krigets erfarenheter föröder människor och fräter sönder hoppet för framtiden, sa professor Demker. Under senare decennier har världen förskonats från de stora krigen, de krig som beskrevs som världskrig, som

drog in nästan alla stater i allianser och skuggade de kvarvarande, fortsatte hon. Men världen har istället sett allt fler demokratier, allt fler människor som får och kan organisera sig

Stina Harring, som just gått ut 9:an och i grundskolan arbetat med ett toleransprojekt och skrivit en uppsats om förintelsen under andra världskriget, var huvudtalare på Allégårdens pensionärsförening.

politiskt och ha ett ord med i laget när deras länder skall styras. Det finns en sanning som säger att demokratier inte börjar krig med varandra, och det innebär att ju fler demokratier desto färre krig blir det. Men det innebär inte att konflikterna upphör. Särskilt i den fas av ett lands utveckling som innebär just demokratisering finns stora risker

HIROSHIMADAGEN STORKYRKAN Gunnar Westberg från SLMK, årets pristagare Henrik Salander, Lena Asplund (M), Leonore Wide från SLMK, domkyrkokaplan Kristina Ljunggren samt Jan Larsson och Gösta Alfvén från SLMK i Storkyrkan i Stockholm.

SLMK:S ANTI-ATOMBOMBSDIPLOM Utdrag ur motivering till årets pristagare av 2012 års Anti-atombombsdiplom: "Henrik Salander kombinerar tålmodig diplomati med ett levande engagemang för kärnvapenedrustning och är på så vis en bärare av det bästa inom svensk nedrustningstradition. Han har beredvilligt delat med sig av sina erfarenheter, insikter och tankar om det internationella nedrustningsarbetet och om hur det ska föras framåt, till oss alla inom anti-kärnvapenrörelsen."

för konflikter. Grupper som haft makt förlorar den och grupper som varit förtryckta får makt. I dessa känsliga lägen är risken för övervåld och maktmissbruk överhängande. Sällan har dessa stater hunnit få en legitim och trovärdig rättsstat på plats och processen mot en stabil demokrati är hotad från många håll.

Fred är inte bara fred mellan folken, fred är också fred inom folkgrupper. Våld som konfliktlösning måste bli en än mindre relevant väg än vad vi sett hittills. Även störtande av diktaturer kan och skall ske med fredliga lösningar för ögonen. Att konflikter uppstår både inom grupper och mellan grupper av människor är inget att förvånas över, tvärtom är oftast intressekonflikter viktiga motorer i en utveckling mot ökad jämlikhet och välfärd. Men att dessa konflikter kan lösas på fredlig väg är nödvändigt.

Vi kan aldrig komma runt det faktum att själva vapnen i sig själva är ett nödvändigt villkor för de flesta typer av

dödligt våld och inbördeskonflikter, Att medverka till att tillgången på vapen ökar i världen kan därför inte rättfärdigas, avslutade Marie Demker.

Hiroshimadagen i Örebro

Av Ingrid Brånvall och Ebba Neander

Trots regn och rusk samlades en tapper skara om ett 20-tal personer på Hiroshimadagen den 6 augusti i Örebro och lyssnade på socialmedicinaren Sven Larsson. Han höll ett intressant och uppfordrande föredrag om kärnvapen och världssituationen. Drygt 300 japanska papperslyktor sjösattes i Svartåns mörka vatten till minne av Hiroshimas offer.

Arrangörer var Frälsningsarmén, Kristna Freds, Svenska Freds, Rädda Barnen, UNICEF och Svenska Läkare mot Kärnvapen.

Hiroshimadagen i Lunds domkyrka

Av Klas Lundius

Albert Vel, från Forskare och Ingenjörer mot kärnvapen, har under åren organiserat vårt deltagande i en minnesstund i samband med middagsmässan i Lunds Domkyrka på Hiroshimadagen.

Direkt efter att det astronomiska uret spelat klockan 12.00 börjar mässan och i år var det sedan Christina Vigre Lundius från SLMK som fick möjligheten att tala om det stora hot som fortfarande, efter 67 år, vilar över oss.

Dessutom deltog SLMK med en utställning som fick stå kvar veckan ut.

VÄRLDSKONGRESS

I HIROSHIMA 2012

Val av styrelse och Council för IPPNW

Av Gunnar Westberg

IPPNW har enligt sina stadgar ett parlament, Council, som är den internationella föreningens högsta beslutande organ. Där är varje medlemsland representerat genom en 'councillor', ofta även biträdande councillors och i ett fåtal fall student councillors. Varje land har en röst. Council sammanträder bara vid de internationella kongresserna, alltså vartannat år.

Council har som sin viktigaste uppgift att välja copresidenter och vissa ledamöter i styrelsen, the Board. De flesta frågor överlämnas till denna styrelse och Council informeras om diskussioner och beslut. Styrelsen sammanträder dessvärre av ekonomiska skäl bara en gång per år.

FYRA COPRESIDENTER

Från början hade IPPNW två jämställda copresidenter, en rysk och en amerikansk, eller i vart fall 'västlig'. Sen blev det vanligt att ha en copresident från

'Syd'. I år blev det i stället fyra copresidenter! Dessa är Ira Helfand från USA, Tilman Ruff från Australien, Robert Mtonga från Zambia (omval, man får tjänstgöra två perioder om två år) och Vladimir Garkavenko från Ryssland.

Som övriga medlemmar ('at large') i styrelsen valdes Helmuth Lohrer, Tyskland, Bob Gould, USA, Arun Mitra, Indien, Andreas Nidecker, Schweiz, Ogebe Onazi, Nigeria och Wenjing Tao, Sverige. Som studentrepresentanter valdes, av studenterna, Karin Harada och Niloufar Rahim.

Styrelsen har också nio regionala vice-presidenter, som väljs av representanter för föreningar i dessa regioner. För Europa omvaldes Lars Pohlmeier, Tyskland.

NÄSTA KONGRESS I KAZAKSTAN

Som särskild 'treasurer' valdes Sergey Kolesnikov, som i snart 30 år varit medlem i styrelsen, ofta som copresident.

Hans uppgift blir sannolikt främst att hålla kontakten med organiserandet av nästa IPPNW-kongress år 2014, som blir i Kazakstan.

Council har också en talman, 'Speaker', och en 'Deputy Speaker', som också deltar i styrelsens arbete. Till dessa uppdrag valdes Kati Juva, Finland och Björn Hilt, Norge. Ann Marie Jansson Lang från Sverige kandiderade till dessa uppdrag men blev besegrad med ringa marginal.

UPPRÖRANDE GENUSOBALANS

Som synes har man helt misslyckats med att skapa en genusbalans i styrelsen. De enda kvinnorna är Wenjing Tao från Sverige och Kati Juva från Finland. Lika illa, eller nästan lika illa, har det varit så länge IPPNW funnits. Detta är helt oacceptabelt. Vi måste börja redan nu med arbetet att få fram kvinnliga kandidater till styrelseposterna! ❖

Studentkongress

Av Erik Wareborn

Studenter från hela världen samlades i Hiroshima på onsdagen, två dagar före den ordinarie kongressen. Efter ett välkomsttal från de japanska organisationerna berättade en Hibakusha från Hiroshima engagerande om hur hon upplevde den 6 augusti 1945.

Före kongressen cyklade en grupp IPPNW-studenter från Nagasaki till Hiroshima med aktiviteter på vägen, där man påminde om händelserna i de två städerna 1945. Det var ett trettiotal studenter som deltog i den två veckor långa turen. Representanter för gruppen berättade nu om en ansträngande och varm färd i den subtropiska hettan och det kuperade landskapet, men sa att det bjodits på vackra vyer och intressanta aktioner och symposier under vägen.

Dagen gick vidare med information om ICAN:s aktiviteter och "One Bullet Story Project", som genom redogörelser för enskilda fall av drabbade personer beskriver de skador som en enda kula från ett handeldvapen kan åstadkomma.

Kandidaterna till posterna som internationella studentrepresentanter fick därefter presentera sig. Efter intensiva diskussioner utsågs slutligen, efter omröstning bland de nationella studentrepresentanterna, Karin Harada från Japan och Niloufar Rahim från Nederländerna.

Den första dagen avslutades med en kulturafton, där vi fick se indonesisk och indisk dans och bjöds på mat och dryck som studenter tagit med från sina hemländer. På det skandinaviska bordet fanns Aquavit, saltgurka, knäckebröd, brunost och Gammel Dansk. De kulturella aktiviteterna avslutades med en gemensam procession till domen, den enda byggnad i centrala Hiroshima som finns kvar från tiden före 6 augusti 1945. Vid domen tändes ljus som placerades ut av deltagarna enligt en viss ritual för att

FOTO: JOSEFIN LIND

FOTO: ERIK WAREBORN

En Hibakusha omgiven av skandinaviska deltagare på studentkongressen.

”

Vid domen tändes ljus som placerades ut av deltagarna enligt en viss ritual för att uttrycka hopp om en framtid utan fler Hibakushas.

uttrycka hopp om en framtid utan fler Hibakushas.

Den andra dagen inleddes av en talare från Hiroshima Peace Culture Foundation, som framhöll risken med kärnvapen i en värld vars ordning blir alltmer osäker, samt vikten av att gå över från krigskultur till fredskultur vid hantering av konflikter. Behovet av noggrannhet och allvar betonades också om man på ett effektivt sätt ska kunna hantera problemen med kärnvapen och den nukleära industrin.

Den svenska delegationen höll under dagen en workshop om betydelsen av den mänskliga faktorn i samband med innehav och kontroll av kärnvapen. Ett femtontal deltagare diskuterade ett antal scenarier med kärnvapenincidenter där den mänskliga faktorn genom stress och misstag skapat

riskfyllda situationer. Deltagarna konstaterade att det är omöjligt att skapa fullständigt säkra system för hantering av kärnvapen.

Studentkongressen avslutades med en sammanfattning från de japanska värdarna samt tal av de nya studentrepresentanterna som såg fram emot den kommande tvåårsperioden med förhoppningar om effektivt arbete och god samverkan mellan studenterna världen över. ❖

HIBAKUSHA WORLDWIDE - EN UTSTÄLLNING OM OFFER FÖR DEN NUKLEÄRA INDUSTRISTRIN

Av Erik Wareborn

Under kongressen presenterades den nyproducerade utställning Hibakusha Worldwide.

I och med Hibakusha Worldwide har begreppet Hibakusha, som ursprungligen betecknar överlevare från bombningarna av Hiroshima och Nagasaki, vidgats till att även gälla personer som drabbats av den nukleära industrins verksamhet: från offer för radioaktiv strålning i samband med olyckor och tester till personer som drabbats av förändringar i naturen till följd av uranbrytning.

De femtio affischer som utställningen utgörs av är producerade av ett trettiotal läkare och studenter runtom i världen som bidragit med research och texter. Idén till projektet uppstod ursprungligen under studentkongressen i Berlin tidigare i år. Informationen har hämtats från en mängd källor, till exempel vetenskapliga tidskrifter samt dokument publicerade av IAEA och CTBTO*.

Utställningen tydliggör på ett konkret sätt risker förknippade med kärnteknologi och uranredjan. Ett exempel är konsekvenserna av fransmännens 167 kärnvapentester på atollerna Fangataufa och Moruroa i Franska Polyneisien som har kontaminerat fisk, vatten, luft och mark och påverkat invånare på öar i området, till exempel Tahiti. Ett annat exempel är påverkan på ekosystemet och människorna i Mounana i Gabon från de stora mängder slaggprodukter från uranbrytningen i området som dumpats i Mitembefloden.

Affischerna, som kommer att ställas ut runtom i världen, finns att se på nätet: www.ipnw-students.org/hibakusha. ❖

* CTBTO: the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization

HIBAKUSHA WORLDWIDE

Alex Rosen, som koordinerat arbetet, hänger upp den sista affischen.

FOTO: ERIK WAREBORN

JAPAN OCH KÄRNVAPEN

Av Gunnar Westberg

Bombningen av Hiroshima påverkar fortfarande djupt befolkningen i Japan, trots att regeringarna ofta försökt dämpa engagemanget för att inte störa relationerna till USA. Den officiella politiken präglas av tre Nej: icke-produktion, icke-innehav och icke-närvaro av kärnvapen i Japan. Detta står i konstitutionen som USA införde efter Japans kapitulation. Amerikanerna införde dock kärnvapen till Okinawa, vilket tvingade den japanska regeringen till en del krumbukter.

Det liberaldemokratiska partiets ledare Eisaku Sato som blev premiärminister 1964 var egentligen positiv till utvecklingen av japanska kärnvapen men med hänsyn till både den allmänna opinionen och till den japanska militären införde han De Fyra Pelarna: 1. Fredlig kärnkraft; 2. Global kärnvapennedrustning; 3. Förlitan på USA:s kärnvapenavskräckning; 4. De tre 'nukleära Nejen' om icke-produktion, icke-innehav och icke-utplacering av kärnvapen.

De japanska regeringarna förlitar sig alltså på USA:s kärnvapenavskräckning.

Vad skulle hända om USA drog bort sitt 'kärnvapenparaply' – extended nuclear deterrence – från Japan? Det hävdas ofta att Japan då skulle skaffa en egen kärnvapenarsenal, för att avskräcka Kina och Korea. Professor Takahara hade utfört flera opinions-

undersökningar i den frågan. En stor majoritet av de tillfrågade menade att militäralliansen med USA hade varit bra men nu borde ersättas med en allians mellan länderna i området, gärna som en kärnvapenfri zon. Särskilt yngre kvinnor hade den uppfattningen. Endast ett litet antal personer menade att Japan borde överväga att skaffa kärnvapen.

Detta är alltså den allmänna opinionen. Regeringarna hänger däremot fast vid USA och kärnvapenavskräckningen. Ett anmärkningsvärt uttalande gjordes helt nyligen av den nytilträdde försvarsministern. Han menade att Japans kärnkraft innebar en kärnvapenavskräckning: Omvärldens insikt om att Japan har en stark kärnkraftsindustri innebär att denna omvärld vet att Japan snabbt kan tillverka kärnvapen!

Det övervägs nu, bland annat inom ICAN, att vi bör arbeta mer med att övertyga de kärnvapenfria staterna om att de bör arbeta för ett förbud mot kärnvapen. I så fall är de länder som lever under kärnvapenparaplyet mycket viktiga mål för vårt arbete. Om inte t ex Australien eller Nato-länderna kan avsäga sig 'extended deterrence', hur skall vi då kunna övertyga USA och Ryssland om att kärnvapnen skall bort? I den amerikanska diskussionen har det ofta hävdats att om man slår ihop kärnvapenparaplyet kommer många länder, t ex Japan, att skaffa kärnvapen. Skall man förlita sig på den allmänna opinionen är kanske Nato ett svårare problem för vårt arbete än Japan? ❖

FOTO: JOSEFIN LIND

Tsuboi Sunao, ordförande för the Japan Confederation of A-bomb Sufferers Organizations och Snøfrid Byrløkken Emterud, ambassadråd på norska ambassaden i Tokyo öppnade ICAN-mötet i Hiroshima.

En grupp ungdomar från Hiroshima hade vikt 1000 papperstranor som överlämnades till alla ICAN-delegater att ta hem och överlämna till respektive president/statsminister.

NU FOKUSERAR ICAN PÅ HUMANITÄRA KONSEKVENSER

Av Pernilla Lundmark
ICAN Sverige

I nära anslutning till IPPNW:s världskongress förlades ICAN:s internationella kampanjmöte till samma konferenscenter i centrala Hiroshima. Mötet blev ett tillfälle för aktivister från alla världsdelar att utbyta erfarenheter och samarbeta kring framtida aktiviteter för att främja ett internationellt förbud mot kärnvapen.

En central fråga för ICAN:s kampanjstrategi framöver är hur man bäst lyfter fram kärnvapnens katastrofala humanitära konsekvenser. ICAN:s senaste skrift "Catastrophic Humanitarian Harm", som lanserades på Hiroshimadagen och kan laddas ned på icanw.se, är ett viktigt verktyg i detta arbete.

”

En central fråga för ICAN:s kampanjstrategi framöver är hur man bäst lyfter fram kärnvapnens katastrofala humanitära konsekvenser.

Ett centralt fokus är naturligtvis även den konferens kring just kärnvapnens humanitära konsekvenser som Norges utrikesminister står värd för i mars 2013. Dagarna före den stora konferensen ordnas ett NGO-möte i Oslo om samma ämne. ICAN Norge har satt samman ett särskilt team som arbetar med att rekrytera civilsamhällets organisationer, inte minst från Sverige, till att delta i NGO-konferensen.

Deltagarna vid mötet i Hiroshima fick med sig tusen papperstranor, vikta av värdstadens gymnasister, att ta med hem och lämna över till sina regeringschefer som en vädjan om att verka för ett kärnvapenförbud.*

Josefin Lind från ICAN Sverige

berättade vid mötet om arbetet med att få de fyra svenska storbankerna att sluta investera i eller låna ut pengar till kärnvapenproduktion. Se artikel på sidan 6. ❖

* Historien om Sadako Sasaki, en japansk flicka som var två år gammal när atombomben släpptes över hennes hem i Hiroshima och som vek tusen papperstranor innan hon vid 12 års ålder dog i cancer, har gjort papperstranan till en symbol för oskyldiga offer för kärnvapenkrig.

FOTO: JOSEFIN LIND

Leendets land

Av Gunnar Westberg

Det är lätt att bli förälskad i japanerna. Deras aldrig svikande artighet, vänlighet och hjälpsamhet gläder och överraskar besökaren.

Japan upplevs också som ett land med låg aggressionsnivå. Det är ett av de länder som rankas högst för sin

dervisat svarar oftast att man tänker på risken för hämnd. När dessa amerikanska studenter varit en tid i Hiroshima ändrar sig deras svar i japansk riktning”.

Detta är givetvis inte 'sanningen om Japan,' bara ett intryck från mitt tredje besök i Hiroshima. Japan har en lång historia av våld och krig, en historia som man inte glömt, och kanske inte bearbetat, och många hyllar krigets hjältar.

Den tjugonde IPPNW-kongressen hölls liksom den elfte, 1989, i Hiro-

politiker vittnar om hur intrycken från Hiroshima påverkat dem. De politiska ledarna för kärnvapenländerna borde alla besöka Hiroshima! Syskonstaden Nagasaki, som bombades tre dagar senare, etablerar nu ett centrum för forskning för kärnvapenedrustning.

Hiroshima är centrum för Mayors for Peace, en av de effektivaste av rörelserna för nedrustning av kärnvapen. Borgmästare Tadatoshi Akiba, som lett Mayors for Peace (M4P) i många år med enorm energi har nu avgått

”HIROSHIMA VILL NU VISA SIG SOM EN FREDSTAD, EN STAD DÄR FÖRSÖNING OCH HOPP, INTE HAT OCH FÖRTVIVLAN, TAGIT PLATS.”

låga våldsbenägenhet. Våldsbrott är ovanliga, ingen bär förstås vapen, antal fångar är lågt.

Professor Takao Takahara, professor i fredsforskning, gav ett intressant exempel vid en session: ”Det finns ett ordspråk från Okinawa: om du blivit slagen av någon på dagen hindrar det dig inte från att sova lugnt om natten. Men om du själv slagit till någon, får du kanske svårt att sova. Varför: japanska studenter svarar att man skäms. De amerikanska studenter professorn un-

shima. Minnena av atombomben den 6 aug. 1945 – dag 1 i atom-eran, den tidsperiod då människan fick möjlighet att förinta sig själv – lever i staden.

Hiroshima vill nu visa sig som en Fredsstad, en stad där försöning och hopp, inte hat och förtvivlan, tagit plats. Studenter från många länder kommer till Hiroshima för kortare eller längre kurser. Fredsmuseet och Fredens Minneshall berör djupt, kanske särskilt dem som tidigare inte satt sig in i kärnvapnens verklighet. Många

och blivit ledare för gruppen Middle Powers Initiative. Efterträdaren, som borgmästare för Hiroshima och som ledare för M4P är Kazumi Matsui. Antalet städer som är medlemmar har nu passerat 5400! ❖

JAPAN, KÄRNVAPEN OCH KRIGSFÖRBUDET

KLAUSULEN.SE En blogg om kampen för fred i Japan. Som enda land i världen har Japan i sin konstitution av sagt sig rätten att föra krig och förbjudit staten från att hantera internationella konflikter militärt. En antikrigsklausul.

Av Linda Åkerström

Som enda land i världen har Japan i sin konstitution en artikel där staten av säger sig den suveräna rätten att föra krig, artikel nio. Staten förbjuds där helt att hantera internationella konflikter med våld eller hot om våld och tillåts som en konsekvens inte heller ha några militära styrkor av betydelse.

– Artikel nio är grunden för hela vår verksamhet, säger Terumi Tanaka, kärnvapenöverlevare och generalsekreterare för Nihon Hidankyo som arbetar för ett förbud mot kärnvapen och för kärnvapenöverlevares rättigheter. Japan har mycket plutonium och stor kunskap, fortsätter han, det är tack vare artikel nio som det inte används till kärnvapen.

Konstitutionen antogs strax efter andra världskrigets slut och har tolkats på många sätt. Den har beskrivits som en påtvingad amerikansk uppfinning för att begränsa Japan som militärmakt, men även som ett pacifistiskt ställningstagande av ett land som känt av krigets konsekvenser på nära håll, och slutligen som ett pragmatiskt sätt för Japan att kunna fokusera sina resurser på ekonomisk återuppbyggnad i stället för på militär.

Verklighetens Japan skiljer sig dock en hel del från idealbilden. Redan några år efter att den antagits började konstitutionen omtolkas i riktning mot att tillåta allt större militärt försvar. Dagens Japan har världens sjätte största

försvarsbudget 2011. De japanska självförsvarsstyrkorna, som agerar som en de facto armé, består av över 250 000 soldater och har tillgång till avancerad utrustning som till exempel ett eget missilförsvar. Japan ingår i en militärallians med USA och täcks av det amerikanska kärnvapenparaplyet. Om något annat land attackerar Japan militärt kommer USA gå in till försvar, även med kärnvapen. Japan är hem för 90 amerikanska militärbaser och omkring 52 000 amerikanska soldater och basanställda och har deltagit i internationella insatser både med och utan FN-mandat.

Japansk säkerhetspolitik är full av motsägelser och för varje exempel som till synes går emot konstitutionen finns också exempel på hur artikel nio trots allt fungerar som en begränsning, precis som Terumi Tanaka beskriver. Självförsvarsstyrkorna får till exempel inte inneha offensiva vapen, de står under civil lag och det finns ingen allmän värnplikt. De japanska försvarsutgifterna får inte överstiga en procent av BNP och Japan har en strikt vapenexportreglering. Även kärnvapenpolitiken styrs sedan slutet av 1960-talet av tre nukleära principer: Japan ska inte tillverka eller inneha kärnvapen och inte heller tillåta kärnvapen på sitt territorium.

Oavsett hur och varför artikel nio till slut kom till är det tydligt att det japanska folket vill ha den kvar. Trots starka krafter i motsatt riktning står konstitutionen oförändrad, 65 år efter att den antogs*. En anledning är den starka kopplingen mellan fredskonstitutionen och minnet av kärnvapenbombningarna. Tadaaki Kawata leder Japan

Peace Committee, en nationell fredsrörelse med 18 000 medlemmar som har som huvudsyfte att försvara artikel nio och verka för ett förbud mot kärnvapen.

– Vi måste tänka på artikel nio som något som grundar sig i det lidande som folket i Nagasaki och Hiroshima utsattes för, säger han. För att hedra dem kan vi inte tillåta att något sådant någonsin händer igen. Det är det som motiverar oss. Artikel nio är inte till för att göra oss lyckliga, den är ett resultat av mycket lidande. ❖

LINDA ÅKERSTRÖM är ansvarig för nedrustningsfrågor på Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen. Under augusti och september 2012 genomförde hon på frilansbasis ett projekt med medel från Japanstiftelsen med syfte att sprida kunskap om det japanska samhället i Sverige.

Målet med projektet var att studera den japanska fredsrörelsens kamp för att behålla och försvara den japanska fredskonstitutionen. Under hösten 2012 kommer hon att föreläsa och skriva om denna rörelse och olika aspekter av japansk säkerhetspolitik.

På www.klausulen.se kan man läsa mer om projektet och om Lindas resa.

* Det här gäller dock inte för hela landet. Okinawa blev inte en del av konstitutionen förrän 1972 eftersom öarna fram till dess stod under amerikansk okkupation.

KRIMINALISERA KÄRNVAPNEN OCH UTROTA DEM

För 50 år sedan publicerade den då nybildade amerikanska föreningen *Physicians for Social Responsibility (PSR)* två artiklar i *New England Journal of Medicine* med scenario över kärnvapenangrepp mot Boston. *The Journal of the American Medical Association (JAMA)* är en av de fåtaliga medicinska tidskrifter som i augusti varje år minns årsdagarna för atombomberna över Hiroshima och Nagasaki. I år publiceras en aktuell intervju av Victor Sidel, en av författarna till NEJM-artiklarna för 50 år sedan. Han glädjer sig över president Obamas tal i Prag i april 2009, där denne förordade en värld fri från kärnvapen, och över nya START. Men mycket återstår, som att inte ha kärnvapen ständigt beredda för omedelbar avfyrring, att underteckna och åtlyda CTBT och framför allt att röra sig mot en kärnvapenkonvention som förbjuder innehav av kärnvapen så att de alla förstörs:

“The statements by President Obama in Prague that he favored abolition of nuclear weapons, the award to him of the Nobel Peace Prize, and the signing of the new Strategic Arms Reduction Treaty agreement with Russia were achievements and raised hopes, but much more remains to be done. These include reducing the funding for production of new nuclear weapons and for delivery vehicles, taking weapons off hair trigger alert, signing the Comprehensive Test-Ban Treaty, and above all moving toward the completion of a nuclear weapons convention that would ban all nuclear weapons and call for their immediate destruction.”

Ervin FR et al. *N Engl J Med.* 1962;266[22]:1127-1137

Sidel VW et al. *N Engl J Med.* 1962;266[22]:1137-1145

Hampton T. Physicians' Groups Say Nuclear Threats Are Even Greater Today Than in the Past. *JAMA* 2012;308(7):660-661.

FREDSMÖTE I NORGE VÅREN 2013

Den norske utrikesministern Jonas Gahr Støre och hans medarbetare planerar ett internationellt möte i Oslo nästa vår om kärnvapnens humanitära följder. Støre berättade om sina planer i ett tal när Norske leger mot atomvapen fyllde 30 år den 21 april 2012.

www.regjeringen.no/nb/dep/ud/aktuelt/taler_artikler/utenriksministeren/2012/nla_tretti.html?id=679370

ISLAND OCH DANMARK ÄR FREDLIGAST

2012 Global Peace Index rankar länder efter hur fredliga och befriade från våld de var år 2011. Island kommer på första plats och Danmark på andra, men Sverige och Norge kommer längre ned på grund av vapenindustri (Sverige nr 14) respektive Breiviks massaker (Norge nr 18). USA och Kina finns bredvid varandra, på platserna 88 och 89, medan Ryssland finns på plats 153. Bara DR Congo, Irak, Sudan, Afghanistan och Somalia anses vara våldsammare än Ryssland.

GPI är ett mått på väpnade konflikter men också på brottslighet, vapenindustri, terrorism m.m.

<http://www.visionofhumanity.org/globalpeaceindex/2012-gpi-findings/>

SCENARIO: KÄRNVAPENKRIG I SYDOSTASIEN

Den amerikanske akutläkaren Ira Helfand samarbetar sedan flera år med atmosfärfysiker om scenarier för kärnvapenkrig mellan Indien och Pakistan med användning av 0.5 % av jordens kärnvapenarsenal. Hundratals miljoner människor kan dö av kärnvapnens direkta dödande och den efterföljande fleråriga missväxten över hela världen. Erfarenheter från tidigare svältperioder visar att bristen på mat ofta kraftigt förvärras av panikartad hamstring med därav följande prisökningar som gör maten onåbar för fattiga. I en ny studie

bedömer de att över en miljard människor kan drabbas av svält efter det regionala kärnvapenkriget, utöver den miljard som redan svälter idag.

En annan studie kommer fram till att efter ett kärnvapenkrig i Sydasiens skulle jordbruket i USA kunna försörja den egna befolkningen med mat, förutsatt att all spannmålsexport ställdes in. Den inställda exporten skulle kunna orsaka hungersnöd i bl.a. Japan, Mexiko, Nigeria, Egypten och Kina.

Helfand I. Nuclear Famine: A Billion People At Risk. Global Impacts of Limited Nuclear War on Agriculture, Food Supplies, and Human Nutrition. IPPNW and PSR 2012.

Pimentel D, Burgess M. Nuclear War Investigation Related to a Limited Nuclear Battle with Emphasis on Agricultural Impacts in the United States. *Ambio.* 2012 Jun 27

HUR NÄRA EN EGEN ATOMBOMB ÄR IRAN?

Graham T. Allison försöker i en expertkommentar besvara frågan i rubriken med olika hypotetiska scenarier och kommer fram till en slutsats: “The U.S. should thus aggressively explore the offer made by Iran’s president Mahmoud Ahmadinejad last fall to end all enrichment beyond LEU [low-enriched uranium] in exchange for the purchase of fuel for its Tehran Research Reactor.”

Allison, GT. Slinking toward the Bomb. *Scientific American.* 00368733, Jun2012, Vol. 306, Issue 6.

KORT SAMMANFATTNING AV VÅRT BUDSKAP

Om USA och Ryssland skulle avfyra en femtedel av sina kärnvapen mot varandra skulle sannolikt de flesta amerikaner och ryssar dö akut eller under den närmaste tiden efteråt. Dessa och andra obehagliga sanningar finns sammanfattade på två sidor i nedanstående tidskrift. En tidigare version finns på www.psr.org/nuclear-weapons/rxforsurvival.pdf

Frumkin H, Helfand I. A prescription for survival: prevention of nuclear war. *Am J Prev Med.* 2012 Mar;42(3):329-31.

CITATET

Anyone with a bank account or pension fund has the power to choose to invest his or her money ethically – in a way that does not contribute to this earth-endangering enterprise.

Setsuko Thurlow - Hibakusha från Hiroshima

VITHÅRIG EMINENS TALADE FÖR GRÖN UNGDOM

Vid Grön Ungdoms möte i Örebro i juni i år ryckte 92-åriga Ebba Neander, mångårig SLMK-medlem, ut som talare om dagens kärnvapensituation och manade till varsamhet med vår gemensamma jord.

/Leonore Wide

VETENSKAPLIGA RÅDET ÅTER AKTIVT

Svenska Läkare mot Kärnvapen har sedan länge ett vetenskapligt råd som dock under flera år har varit vilande. Detta råd har under

2012 åter väckts till liv och samlar nu forskare från flera olika discipliner för att diskutera aktuell forskning om kärnvapnens olika aspekter och sprida denna kunskap genom bland annat seminarier samt artiklar i Läkare mot Kärnvapen och i dagstidningar. Rådet, som träffas två gånger per, år leds av en referensgrupp bestående av Lars Rydén, sammankallande, Stefan Björnson, sekreterare samt Jan Larsson. I november i år ordnas ett seminarium om svensk nedrustningshistoria från kalla kriget till idag. Initiativet kommer från Thomas Jonter, medlem i rådet och professor i Internationella relationer vid Stockholms universitet, som är värd för seminariet.

Genom vetenskaplig kunskap kan vi agera trovärdigt och påverka beslutsfattare, därför är rådet en viktig del av arbetet för kärnvapennedrustning.

Mer information om rådet finns på www.slmk.org.

/Jan Larsson

LAGERLOKAL SÖKES

Känner du till en torr och relativt lättillgänglig lokal som står tom? Läkare mot Kärnvapen är i behov av förrådsutrymme för arkivmaterial, främst papper och pärmar. Allt av intresse, så länge det är torrt och skadedjursfritt och i Stockholmstrakten! Har du något tips? Kontakta Josefin Lind på 08-400 20 483 eller josefin.lind@slmk.org

AUTOGIRO

Du vet väl om att du kan betala din medlemsavgift och skänka en regelbunden gåva via autogiro? Gå in på www.slmk.org/bli-medlem/ och ladda ner en anmälningsblankett. Du kan även anmäla dig via din internetbank eller ringa oss på 08-400 20 483 så skickar vi en blankett! Genom 90-kontot är vi kontrollerade av Svensk insamlingskontroll och Frivilligorganisationernas insamlingsråd, det garanterar att din gåva används på ett korrekt och etiskt sätt!

Kallelse till årsmöte

Alla medlemmar är välkomna till SLMK:s årsmöte lördagen den 19 januari 2013 kl 14.00 - 15.00 på Norrtullsgatan 45 (f.d. Borgerskapets enkehus), Stockholm. T-Odenplan. Program kl 15.00 - 16.00: Lina Grip, forskare vid SIPRI, talar under rubriken "EU:s icke-spridningsstrategi 10 år". Enkel förtäring. Kontakta gärna meit.krakau@slmk.org för ytterligare information.

VALBEREDNINGENS FÖRSLAG TILL SLMK:S STYRELSE 2013

Ordförande: Andreas Tolf, Gävle
Vice ordförande: Martin Tondel, Mölndal
Vice ordförande: Leonore Wide, Saltsjöbaden
Sekreterare: Meit Krakau, Danderyd
Kontakter med IPPNW: Gunnar Westberg, Göteborg

ÖVRIGA LEDAMÖTER:

Vendela- Englund Burnett, Karlstad
Ann Marie Janson Lang, Stockholm
Hans Levander, Uppsala
Åsa Lindström, Eskilstuna
Frida Sundberg, Göteborg
Erik Wareborn, Malmö (studentrepresentant)

SUPPLEANTER:

Gösta Alfvén, Stockholm
Johannes Eldblom, Göteborg
Martina Grosch, Malmö,
Madeleine Johansson, Örebro
Nelli Jonasson-Filippova, Skövde
Johannes Norberg, Skellefteå
Monika Palmgren, Solna
Anneli Schmauch, Umeå
Thomas Silfverberg, Falun
Wenjing Tao, Södertälje
Christina Vigre Lundius, Perstorp
Jan Larsson, Uppsala (ansvarig utgivare Läkare Mot Kärnvapen)
Nils Mårten Hauffman, Stockholm (studentsuppleant)

REVISION:

Auktoriserad revisor: Jan Anders Nilsson, Helsingborg
Auktoriserad revisor, suppleant: Jonas Grahn, Stockholm

Föreningsrevisor: Bengt Lindell, Kalmar
Föreningsrevisor, suppleant: Kristina Olofsson, Hudiksvall

VALBEREDNINGEN HAR UTGJORTS AV:

Carin Odhner, Stocksund
Karin Stenstedt, Bromma

SLMK:S STYRELSE OCH LEDNING

Ordförande:

Jan Larsson, Uppsala0730-722 588, jan.larsson@slmk.org

Vice ordförande:

Ann Marie Janson Lang, Stockholm..0706-655 651, annmarie.janson-lang@slmk.org
Leonore Wide, Saltsjöbaden0706-920 319, leonore.wide@slmk.org

Sekreterare:

Meit Krakau, Danderyd0709-608 084, meit.krakau@slmk.org

Kontakter med IPPNW:

Gunnar Westberg, Göteborg.....0727-443 023, gunnar.westberg@slmk.org

Ledamöter:

Vendela Englund-Burnett, Karlstad...0705-829 270, vendela.englund.burnett@slmk.org
Hans Levander, Uppsala0707-306 323, hans.levander@slmk.org
Åsa Lindström, Eskilstuna0736-631 140, asa.lindstrom@slmk.org
Frida Sundberg, Göteborg0702-305 865, frida.sundberg@slmk.org
Martin Tondel, Mölndal.....0705-435 640, martin.tondel@slmk.org
Andreas Tolf, Gävle.....0706-363 834, andreas.tolf@slmk.org

Studentrepresentant:

Erik Wareborn, Malmö0709-757 161, erik.wareborn@slmk.org

Suppleanter:

Gösta Alfvén, Stockholm0739-660 835, gosta.alfven@slmk.org
Johannes Eldblom, Göteborg.....0734-233 100, johannes.eldblom@slmk.org
Martina Grosch, Malmö.....0762-482 846, martina.grosch@slmk.org
Madeleine Johansson, Örebro0702-412 281, madeleinejohansson@ymail.com
Nelli Jonasson-Filippova, Skövde0762-300 634, nelli.jonasson-filippova@slmk.org
Johannes Norberg, Skellefteå0702-754 222, johannes.norberg@slmk.org
Monika Palmgren, Solna.....0709-519 067, monika.palmgren@slmk.org
Anneli Schmauch, Umeå090-191 48, anneli.schmauch@slmk.org
Thomas Silfverberg, Falun0735-817 134, thomas.silfverberg@slmk.org
Wenjing Tao, Södertälje.....0737-641 952, wenjing.tao@slmk.org
Christina Vigre Lundius, Perstorp.....0738-525 553, christina.vigre.lundius@slmk.org

Studentsuppleant:

Nils Mårten Hauffman, Stockholm0702-134 950, ljuvligt@gmail.com

Revision:

Auktoriserad revisor

Jan Anders Nilsson, Helsingborg.....042-377 200, jan-anders.nilsson@se.pwc.com

Auktoriserad revisor, suppleant:

Jonas Grahn, Stockholm08-555 330 00, jonas.grahn@se.pwc.com

Föreningsrevisor:

Bengt Lindell, Kalmar0706-472 347, bengt.lindell@slmk.org
Föreningsrevisorerna fyller även föreningens "whistle-blower"-funktion och kan kontaktas via whistleblower@slmk.org

Föreningsrevisor, suppleant:

Kristina Olofsson, Hudiksvall0650-102 56, kristina.olofsson@slmk.org

Valberedning:

Carin Odhner, Stocksund08-755 50 29, carin.odhner@slmk.org
Karin Stenstedt, Bromma08-255 638, karin.stenstedt@slmk.org
Student/ung läkarrepresentant: vakant.

KANSLI

Information och kommunikation, medlemsregister och prenumera-tionsärenden

Josefin Lind
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm
Tel: 08-400 20 483, 0760-24 51 58
E-post: josefin.lind@slmk.org

ICAN Sverige

Pernilla Lundmark
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm
Tel: 08-400 20 483, 0760-02 50 99
E-post: pernilla.lundmark@slmk.org

Kassör och kanslichef

Klas Lundius
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Håkantorpsmölla
281 91 Perstorp
E-post: klas.lundius@slmk.org

PERSONPORTRÄTTET

Åsa Lindström

Styrelseledamot i SLMK

Profession:

AT-läkare

Personligt:

Studerade läkarprogrammet i Umeå och blev i början av studietiden aktiv i SLMK. Var i flera år engagerad i lokalgruppen i Umeå och i studentaktiviteter. Arbetar nu som AT-läkare på Mälarsjukhuset i Eskilstuna. Är framför allt engagerad i frågor och aktiviteter för unga läkare och studenter i SLMK.

ORGANISATIONER MOT KÄRNVAPEN

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN - SLMK

Svenska Läkare mot Kärnvapen har nästan 3000 läkare och medicinstudenter som medlemmar. SLMK har även associerade medlemmar från yrkesgrupperna forskare och ingenjörer samt sjuksköterskor, sjukgymnaster och biomedicinska analytiker. Föreningen är den svenska grenen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) med ca 150 000 läkare i ett femtiotal länder som medlemmar. IPPNW tilldelades Nobels fredspris 1985. SLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter.

Medlemsavgift 2012, 290 kr resp 100 kr (stud), sätts in på bg 901 – 0901 eller pg 90 10 90 – 1.

Prenumeration på Läkare mot Kärnvapen ingår.

Läkarfonden för Förebyggande av Kärnvapenkrig, bg 901 – 0901 eller pg 90 10 90 – 1.

International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) initierades av IPPNW 2007 och har nu kontor och aktivistgrupper runt hela världen.

SVENSKA TANDLÄKARE MOT KÄRNVAPEN - STMK

Svenska Tandläkare mot Kärnvapen, som bildades för tjugofem år sedan, verkar för en kärnvapenfri värld genom att informera om kärnvapen och dess verkningar, i samband med föredrag, symposier och utställningar mm. Mer information finns på föreningens hemsida: www.stmk.se. Medlemsavgiften per år är för fullbetalande är 175 kr, för stödjande medlem 125 kr, för familjemedlem 75 kr och för tandläkarstuderande 0 kr. I avgiften ingår prenumeration på tidningen Läkare mot Kärnvapen, där man kan följa och delta i debatt och kampanjer. STMK:s pg är 4825354-6.

FORSKARE OCH INGENJÖRER MOT KÄRNVAPEN - FIMK

Forskare och ingenjörer mot kärnvapen, FIMK, är nu associerade medlemmar i SLMK. Som sådana får de prenumeration på SLMK:s tidning och elektroniska nyhetsbrev, inbjudan till programaktiviteter, såsom föredrag i samband med möten, samt adjungering till SLMK:s styrelse vid behov enligt styrelsens beslut. De FIMK-medlemmar som väljer att gå in som associerade medlemmar i SLMK betalar en årsavgift om 200 kr år 2012. Avgiften för efterföljande år bestäms i sedvanlig ordning inom SLMK.

SSAMK:

Tidigare medlemmar i Sjuksköterskor, Sjukgymnaster och Analytiker mot Kärnvapen erbjuds associerat medlemskap i SLMK på samma villkor som beskrivs ovan.

DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN - DLMK

DLMK styres foreløbig af en kollektiv ledelse, med fordeling af opgaverne som følger: Niels Dahm kasserer, Anton Aggernæs revisor sammen med Bent Petersen, Cæcilie Buhmann som international councillor i samarbejde med Alexandra Schou, Klaus Arnung kontaktperson til Nyhedsbrevet og udarbejdelse af årsberetning, Alexandra Schou studenterkontakt og hjemmeside, Povl Revsbech sekretariat og hjemmeside.

DLMK:s bestyrelse

Povl Revsbech, Brabrand, 86 26 47 17, revsbech@dadlnet.dk

Anton Aggernæs, Frederiksberg, 38 34 35 07, aggernaes.a@dadlnet.dk

Klaus Arnung, Vedbæk, 45 66 11 81, k.arnung@dadlnet.dk

Niels Dahm, Fåborg, 62 61 83 61, dahm@avernak.dk

Cæcilie Bøck Buhmann, København N, 26 18 95 06, cbuhmann2002@yahoo.com

Alexandra Schou, København N, 27 21 81 15, alixschou@hotmail.com

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech, 86 26 47 17
revsbech@dadlnet.dk

Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer
DLMK:s hjemmeside: www.dlmk.dk

SOPPSKY

Varför finns det fortfarande över 20 000 kärnvapen i världen? Den nya bloggen Soppsky, norska för svampmoln, söker svar på denna fråga. Och framförallt letas det efter lösningar på hur vi kan bli av med dem en gång för alla.

Bloggens skribenter har koppling till kampanjen ICAN i Norge. Men även du kan bidra med tankar och synpunkter. "Oavsett om du stödjer oss, tvivlar eller är vår tuffaste kritiker, välkomnar vi dig till debatt!"

facebook.com/SLMK.1981

GILLA SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN PÅ FACEBOOK

Genom att klicka gilla på Svenska Läkare mot Kärnvapens facebookside så får du aktuella uppdateringar om det senaste inom organisationen och rekommenderade artiklar om kärnvapen i media. Dessutom är du med och visar att vi är många som tror på en kärnvapenfri värld.

ICAN PÅ NÄTET

www.icanw.org

Läs rapporten från det internationella kampanjmötet i Japan

Den 21 augusti samlades över hundra ICAN-kampanjare från hela världen i Hiroshima, för att planera det fortsatta kampanjarbetet för en kärnvapenkonvention. Du kan ladda hem hela rapporten från mötet på www.icanw.se (eng).

AGERA: Se & sprid ICANs film!

ICAN har släppt kortfilmen "10 seconds" på youtube om kärnvapens katastrofala humanitära konsekvenser. Den finns på 10 olika språk och har snabbt fått 10.000 delningar. Var med och sprid ordet du också!

Se filmen på icanw.se eller direkt i din smartphone

Vad svarar en regeringschef som får tusen papperstranor mot kärnvapen?

Följ reaktionerna på www.icanw.org. Vid mötet i Hiroshima lanserade nämligen en grupp lokala gymnasister ett projekt där man skickar tusen papperstranor till varje statschef i världen. I gengäld söker de stöd för sitt budskap om behovet av ett kärnvapenförbud. ICAN-aktivister kommer att bistå med leverans av tranorna. I vissa fall kommer aktivister att träffa sin statschef eller regering för att personligen lyfta fram kravet om förbud. Statschefernas svar på studenternas vädjan kommer att publiceras på ICAN:s internationella webbplats i den ordning de inkommer.

ICAN - International Campaign to Abolish Nuclear Weapons - är en global gräsrotsrörelse för ett totalt avskaffande av kärnvapen genom en rättsligt bindande, verifierbar kärnvapenkonvention. Med mer än 200 partnerorganisationer i 60 länder ger vi röst åt den överväldigande majoriteten av människor i världen som stödjer ett snabbt avskaffande av kärnvapen.

International campaign to abolish nuclear weapons

Avsändare:
SLMK, c/o Lundius
Håkantorpsmölla
284 91 PERSTORP
Sweden

**Begränsad
eftersändning**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

INSAMLING TILL

FREDSSTATY

PÅ INITIATIV AV SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN

Många svenska kvinnor har haft ett stort engagemang att verka för freden. Vi vill resa en staty för de kvinnor som arbetat och arbetar för fred och nedrustning. En sådan staty skulle också innebära att vi något minskar obalansen mellan statyer som hyllar krigets insatser och sådana som främjar fred.

Kvinnan i fredsarbetet är arbetsnamnet på den staty som vi kommer att resa på Kaptensudden på Djurgården i Stockholm, strax nedanför Skansen med utsikt över Djurgårdsbrunnsviken och med Diplomatstaden på motsatta stranden. Skulptör är den välkände Peter Linde och hans modell av statyn ses till höger. På sockeln avbildas Alva Myrdals och Inga Thorssons ansikten i relief.

Alva Myrdal (Nobels fredspris 1982) och Inga Thorsson (nominerad till Nobels fredspris 1988, 1989 och 1990) har båda i sitt engagemang för kärnvapenedrustning och även i sitt breda arbete i sociala frågor, för global rättvisa och för allmän nedrustning, haft stor politisk betydelse i Sverige och internationellt.

Projektet genomförs i samarbete med Kungliga Djurgårdsförvaltningen och med stöd från Mårten Castenfors på Stockholm konst.

“Att nå freden – det är förnuftets och moralens sak.

Vi måste våga tro att människorna innerst inne önskar fred på jorden”

(ALVA MYRDAL 1970)

“Vår värld är allvarligt hotad av de vapenarsenaler som kunde spränga den i bitar; av bördan av de militärutgifter som kan pressa den i sank; av de otillfredsställda behoven hos de två tredjedelar av världens befolkning som livnar sig på mindre än en tredjedel av dess resurser”

(INGA THORSSON I FN 1985)

**Föreningen kvinnan i
fredsarbetet, en staty på
initiativ av Svenska Läkare
mot Kärnvapen**

Gösta Alfvén ORDFÖRANDE
Leonore Wide SEKRETERARE
Karin Wrangsjö KASSÖR

Du bidrar till denna staty genom att sätta in pengar på föreningens plusgiro 64 47 17-1 eller bankgiro 876-3807. Sänd också ditt namn på föreningens mailadress fredsstatyn@slmk.org så att vi kan nå dig. Pengarna går oavkortat till statyn.

För ytterligare upplysningar kontakta
gosta.alfven@slmk.org eller
leonore.wide@slmk.org.